

Yanvar 2024

İQLİM DƏYİŞMƏLƏRİNƏ ADAPTASIYA ÜÇÜN HƏLL YOLU KİMİ MEŞƏLƏRİN SALINMASI

– Nişkani, Moldova Respublikası

Qisa

Niškani — Moldova Respublikasının mərkəzində, Kalarasi rayonunda yerləşən yaşayış məntəqəsidir. Yamacları və təpələri müxtəlif olan mürəkkəb relyefdə yerləşdiyindən kəndin bir sıra ekoloji problemləri var və bunlar iqlim dəyişikliyinə artması ilə daha da pisləşir: yeraltı su ehtiyatlarının azalması, çayların quruması, torpaqların deqradasiyası və s. Problem, həm də kəndin və kənd təsərrüfatı torpaqlarının ətrafında mühafizə zolaqlarının olmamasıdır. 2020-ci ildə Nişkani əhalisi 20 hektar sahədə ilk 7 hektar meşə əkməyə başladı. Türküstan qarağacı, tatar ağcaqayını, cökə, göyrüş kimi qiymətli növlər əkilmişdir. 2023-cü ildə Niskani kəndi dayanıqlı yerli fəaliyyət vasitəsilə iqlimə davamlılığa töhfə vermək istəyinə əsaslanaraq Enerji və İqlim üzrə Merlər Razılaşmasına qoşuldu.

Ümumi məlumat

Moldova Respublikası iqlim dəyişmələrinə son dərəcə həssasdır və Avropanın ən zəif ölkələri sırasındadır. Moldovada təbii hadisələrə, birlikdə eroziya yaranan və torpaqları məhv edən quraqlıq, külək və güclü yağışlar daxildir.

Eroziyaya uğramış torpaqların sahəsi hər il təxminən bir faiz artır və kənd təsərrüfatı torpaqlarından 26 milyon ton münbit torpaq itirilir. Pul ifadəsində milli iqtisadiyyata illik zərər üç milyard leyi (təqribən 157 milyon avro) keçir.

Bu prosesi dayandırmaq üçün bir həll yolu qoruyucu meşə zolaqlarının yaradılması olar.

Fəaliyyətin təsviri

Qoruyucu meşə salınması layihəsi IFAD Proqramlarının İcrası üzrə Birləşmiş Bölmə tərəfindən ayrılmış qrant, Milli Ekologiya Fondu və Nişkani kənd administrasiyasının töhfələri hesabına maliyyələşdirilib. Kəndin bütün sakinləri əkin prosesinə cəlb olunub. Meşə qurşağının uğurla yaradılması üçün bir neçə addım məcburidir: 01 - Meşə pərdələrinin əkilməsi üçün yerin və torpağın hazırlanması; 02 - meşəsalma işləri - əkin - layihədə müəyyən edilmiş sxem və çeşidlərə uyğun olaraq yerli əhalinin iştirakı ilə; 03 - Meşə bitkilərinin saxlanması və tamamlanması/bərpası. Bu fəaliyyət 5-7 il davam etmiş və meşə bitkilərinin tərkibindən, meşə salınmış ərazidən, torpağın hazırlanmasının keyfiyyətindən, iqlim şəraitindən və s. asılı olaraq ildə 3-6 dəfə həyata keçirilirdi.

İqlim dəyişikliyinə təsirlərini azaltmaq üçün həll yolu kimi meşələrin salınmasına diqqət

Hazırda Moldova Respublikasında meşəlik sahəsi ərazinin 11%-ni tutur - bu, Aİ ölkələrindəki meşəlik ərazisinin orta səviyyəsi (37.7%) ilə müqayisədə çox aşağı göstəricidir.

Meşəlik sahəsinin artırılması və iqlim dəyişikliyinə nəticələrinin aradan qaldırılması məqsədilə 2023-cü ilin fevral ayında Moldovada Meşələrin genişləndirilməsi və bərpası üzrə Milli Plan təsdiq edilib.

Planda qarşıdakı 10 il ərzində yeni torpaqlarda, həm də dövlət mülkiyyətində olan ciddi şəkildə deqradasiyaya uğramış meşə sahələrində və ya ilk dəfə olaraq xüsusi mülkiyyətdə olan torpaqlarda meşələrin sahəsinin təxminən 150 000 hektar genişləndirilməsi nəzərdə tutulur. Sahil və kənd təsərrüfatı bufer zolaqları da əkilməlidir.

Nişkanı, Moldova Respublikası

Əhali:

1 950

Ərazi:

2,16 km²

Mərlərin Razılaşması imzalanıb :

24.02.2023

CO₂ azaldılması hədəf dəyəri:

35%

Hədəf sektoru və bufer zolağının əkilməsi tədbiri ilə əhatə olunan iqlim təhlükələri və həssas əhali qrupu

İqlim dəyişikliyi inkişafın bütün sahələrinə təsir edir və bir sektorla məhdudlaşmır. Xüsusilə, bu tədbir torpağın mühafizəsi, eroziyadan qorunma və səhralaşma sahələrini hədəfləyir.

Qoruyucu meşə əkinləri təmiz hava, su axınının tənzimlənməsi, karbon sekvestrasiyası, torpağın hidroloji və külək eroziyasından qorunması, heyvanlar və bitkilər üçün yaşayış mühiti, deqradasiyaya uğramış torpaqların bərpası və fəlakətlərə və iqlim dəyişikliyinə qarşı davamlılıq kimi mühüm ekosistem xidmətlərini təmin edəcəkdir.

Sosial-iqtisadi təsir vətəndaşların (stasionar/otlaq) arıçılıq fəaliyyətinin stimullaşdırılmasında özünü göstərir ki, bu da yeni iş yerlərinin açılmasına səbəb olacaqdır.

Gələcək meşə həm də əyləncə və istirahət yeri olacaq.

Foto

Meşə zolağının əkilməsi

Nailiyyətlər və təcrübənin təkrarlanması üçün məsləhət

Meşə bufer zolaqlarının salınması kənd təsərrüfatı torpaqlarının məhsuldarlığını artırmaq üçün külək və yağış eroziyasına qarşı mübarizə aparmağa kömək edəcəkdir.

Meşə zolaqları qonşu torpaqların mikroikliminə faydalı təsir göstərir, küləyin sürətini azaltmaqla bu torpaqda bərk və maye yağıntılarının bərabər paylanmasına kömək edir.

Torpağa, əkin sahəsinə, yetişdirmə texnologiyalarına, ting sxeminə və yerləşdiyi yerə görə əkmək üçün düzgün ağac və kol növlərini seçmək vacibdir.

FAYDALI LİNKLƏR

<https://niscani.sat.md/planuri-strategii/>

€

Layihənin maliyyələşdirilməsi

- **Maliyyələşdirmə mənbələri :**
IFAD Proqramlarının icrası üzrə Birləşmiş Bölmə tərəfindən təqdim olunan grant – 280.000 lei; Milli Ekologiya Fondu – 400 650 lei; Nişcani Kənd Bələdiyyəsi – 40 000 lei. = cəmi 720 650 MDL (təqribən 36 000 avro)

Əsas məlumatlar

7 ha meşə plantasiyaları

rkəndin kənarındakı zibilliyin təsirinin azaldılması

torpağın deqradasiyasını dayandırmaq

külək eroziyasının azaldılması

arıqlığın yerli inkişafı

yerli əhali üçün rekreasiya zonasının yaradılması

ƏLAQƏ

Layihə haqqında ətraflı məlumat üçün əlaqə saxlayın:

primarianiscani@gmail.com

Town hall of Nishcani village, Calarasi rayon,
Republic of Moldova;

Mayor Petru Sorici